

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Hjemmestyret forventer, at råstofsektoren i de kommende år vil få stadig større betydning i Grønlands økonomi gennem en væsentlig forøgelse af efterforskning efter mineraler, som på sigt må forventes at kunne danne basis for en betydelig udvikling af råstofaktiviteterne i landet. Målet er, at den grønlandske råstofsektor skal udvikles til et af de bærende erhverv i den grønlandske økonomi.

Det foreslås, at der etableres en råstoffond, som hjemmestyrets indtægter fra råstofvirksomhed i Grønland overføres til. Formålet med fonden er at sikre, at indtægterne fra råstofsektoren anvendes med henblik på en stabil og bæredygtig udvikling af den grønlandske økonomi uafhængig af de enkelte års indtægter. Etablering af fonden har endvidere til formål at sikre, at anvendelsen af Grønlands indtægter fra råstofindustrien underbygger overordnede, langsigtede hensyn til den grønlandske økonomi, som også vil komme fremtidige generationer til gode.

1.1 Udvikling af råstofindustrien i Grønland

1.1.1. Udenlandske erfaringer

Erfaringen fra andre samfund, der har oplevet udviklingen af en råstofindustri, viser, at en sådan udvikling kan medføre markante påvirkninger af samfundsøkonomien, både direkte via erhvervslivet og indirekte via stigning i det offentlige forbrug, for eksempel til forbedrede servicefunktioner for befolkningen på bolig-, sundheds-, familie- og socialområdet.

Udviklingen i aktiviteter og indtægter i samfundet vil kunne have en utilsigtet negativ indflydelse på det øvrige erhvervslivs konkurrenceevne, således at virksomheder med videre i andre sektorer ikke vil være internationalt konkurrencedygtige, når råstofaktiviteterne nærmer sig ophørsfasen.

Som utilsigtede følger af udviklingen i råstofindustrien kan for eksempel nævnes en uforholdsmæssig stigning i det generelle løn- og omkostningsniveau. Dette kan forringe virksomheders konkurrenceevne både nationalt og internationalt og føre til fald i investerings- og beskæftigelsesniveauet i andre sektorer end råstofsektoren.

En sådan langsigtet, negativ indflydelse på grønlandske virksomheders konkurrenceevne betegnes ofte som "den hollandske syge", da problemstillingen blev konstateret første gang i forbindelse med store hollandske naturgasfund i slutningen af 1950'erne.

På samme måde har Norge – som har en betydelig olieproduktion – i lange perioder haft et højt pris- og omkostningsniveau sammenlignet med de øvrige skandinaviske lande.

De øgede indtægter forventes imidlertid forsvarligt at kunne anvendes til at forbedre de langsigtede rammebetingelser for samfundsøkonomien i form af øgede investeringer i uddannelses- og forskningsområdet samt investeringer til forbedring og modernisering af landets infrastruktur, for eksempel vejanlæg, havneanlæg, energi, strukturomlægninger m.m. Dette vil ligeledes omfatte udgifter og investeringer i forbindelse med råstofvirksomhed, udøvet i henhold til råstoflovgivningen i henhold til forslaget § 6, stk. 1 og 2.

1.1.2. Den grønlandske situation

Store dele af anlægsopgaverne i forbindelse med udvikling af råstofindustrien i Grønland vil formentlig blive udført af udenlandske firmaer. Det må imidlertid forventes, at både indenlandske og udenlandske selskaber, som er beskæftiget i råstofsektoren, vil ansætte en del lokal arbejdskraft og benytte lokale leverandører. På grund af den begrænsede grønlandske kapacitet til at levere arbejdskraft, varer og tjenesteydelser til råstofsektoren, kan et sådant pres på efterspørgslen føre til overophedning af bygge- og anlægssektoren i Grønland og dermed presse prisniveauet op.

1.2. Baggrund for etablering af Grønlands Råstoffond

1.2.1. Råstoffondens overordnede formål

Ligesom i andre lande vil de langsigtede økonomiske virkninger af en udvikling af råstofaktiviteterne i Grønland i høj grad afhænge af, hvordan man anvender de øgede indtægter, som tilfalder hjemmestyret fra disse aktiviteter.

Anvendelsen af de offentlige indtægter fra råstofudvinding må ske i lyset af, at udvindingsperioden normalt vil være begrænset i tid (25-50 år for en enkelt forekomst). Den periode, hvor det offentlige vil oppebære indtægter i form af skat og afgifter, vil være endnu kortere. Særligt set i forhold til råstofudvinding fra et enkelt felt kan den periode, hvor det offentlige oppebærer meget store indtægter, være begrænset. Selv hvis Grønland udvikler sig til en ny råstofprovins med råstofproduktion over en 50-årig periode, vil hjemmestyret formentlig kun have skatte- og afgiftsindtægter fra råstofindustrien i en del af denne periode.

Formålet med at lade hjemmestyrets råstofindtægter indgå i en råstoffond er særligt at undgå, at forbruget af det offentlige indtægter fra råstofindustrien vil variere med de årlige indtægter og dermed risikere, at investering af råstofindtægter ikke sker ud fra en overordnet, langsigtet strategi. En råstoffond skal fungere som buffer, således at anvendelsen af råstofindtægterne adskilles fra eventuelle årlige udsving i indtægterne. Det bliver derved muligt at undgå pludselige skift i erhvervsstrukturen i Grønland som følge af fald eller stigninger i råstofindtægterne.

Råstoffonden kan på den måde også bidrage til at skabe balance i den grønlandske økonomi ved at fordele indtægterne fra råstofaktiviteterne mellem generationer. Fonden kan bidrage til at opretholde et bæredygtigt erhvervsliv i Grønland på lang sigt.

Det skal dog understreges, at oprettelsen af en råstoffond ikke i sig selv kan erstatte, at der lægges fremtidssikrende hensyn til grund ved fastlæggelse af den generelle fremtidige økonomiske politik. En jævn anvendelse af råstofindtægter i den indenlandske økonomi vil derfor være en nødvendighed for at kunne kontrollere og styre væksten i den grønlandske økonomi. Dette vil ske ved overførsel af fondens midler til hjemmestyret i forbindelse med behandling og vedtagelse af konkrete landstingsfinanslove eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger.

Særligt med det aktuelle høje olieprisniveau vil Grønland kunne få meget store råstofindtægter, hvis råstofvirksomheden i Grønland udvikler sig positivt.

Råstofindtægterne kan imidlertid ikke karakteriseres som indtægter i traditionel forstand, da indtægterne oppebæres som følge af, at der så at sige tappes en del af nationalformuen: nemlig råstoffer på Grønlands (sø)-territorium. Råstoffonden har derfor også til formål at sikre, at den samlede nationalformue ikke reduceres, men at råstofindtægterne anvendes til at opbygge andre dele af nationalformuen.

1.2.2. Anvendelse af råstoffondens midler

Anvendelsen af fondens midler skal som udgangspunkt ikke være knyttet til bestemte formål, ud over at dække udgifterne forbundet med hjemmestyrets engagement i råstofindustrien, for eksempel Nunaoil A/S.

Hvis der findes betydelige mængder af råstoffer, vil hjemmestyret få et væsentligt behov for finansiering af investeringer i produktionsudstyr i de første år, indtil virksomhederne genererer indtægter. I det omfang der på dette tidspunkt er opsparet midler i fonden, vil de fremtidige budgetunderskud på Landstingets finanslove og den offentlige gældsætning som følge af sådanne investeringer kunne reduceres tilsvarende.

Det vurderes, at de samlede anlægsudgifter til et producerende oliefelt i Grønland vil ligge på cirka 20-30 mia. kr. Nunaoil A/S bæres i de nuværende tilladelser med 12,5 %, hvilket indebærer, at selskabet skal kunne bidrage med en finansieringsandel på mere end 2,5 mia. kr. per oliefelt, såfremt ejerandelen på 12,5 % skal fastholdes.

Hjemmestyrets indtægter fra råstofaktiviteter skal herudover indgå i det generelle finansieringsgrundlag for Landstingets finanslove. Midlerne skal således disponeres, så de bidrager til at sikre en generel, vedvarende og positiv samfundsøkonomisk udvikling i Grønland i overensstemmelse med den overordnede økonomiske politik i Grønland.

Etablering af en råstoffond understøtter således, at anvendelsen af hjemmestyrets råstofindtægter sker ud fra følgende overordnede retningslinjer:

- En langsigtet, bæredygtig økonomisk politik, som forhindrer inflation og stigende omkostningsniveau.
- En langsigtet plan for udvikling af rammebetingelserne for samfundsøkonomien, herunder prioritering af investeringer i blandt andet uddannelses- og forskningsområdet, forbedring og modernisering af samfundets infrastruktur, strukturomlægninger og erhvervsudvikling.
- En overordnet plan for opsparing af midler til sikring af fremtidige generationers velfærdsordninger, såfremt økonomien i perioder udsættes for betydelige konjunktursvingninger, jf. for eksempel Færøernes økonomiske problemer i starten af 1990'erne.

2. Gældende regler

2.1 Anvendelsen af offentlige indtægter

Den nugældende lovgivning indeholder ingen regulering eller begrænsning af anvendelsen af offentlige indtægter, herunder offentlige indtægter fra råstofaktiviteter i Grønland.

Hjemmestyret kan derfor anvende øgede offentlige indtægter fra råstofindustrien i form af skatter og afgifter til umiddelbart at øge det offentlige forbrug, herunder til udgifter eller investeringer, som ikke nødvendigvis er økonomisk bæredygtige på længere sigt. Indtægterne kan for eksempel anvendes til at finansiere aktuelle underskud på de offentlige finanser.

Etablering af råstoffonden har som nævnt til formål at sikre, at hjemmestyrets råstofindtægter anvendes i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, som er beskrevet ovenfor.

2.2 Forholdet til den grønlandske fondslovgivning

Den grønlandske fondslovgivning udgøres af anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om erhvervsdrivende fonde (anordning nr. 1212 af 7. december 2004) samt anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om fonde og visse foreninger (anordning nr. 917 af 15. december 1998). Anordningerne sætter lov om erhvervsdrivende fonde og lov om fonde og visse foreninger i kraft for Grønland.

Bestemmelsen i § 1, stk. 4, nr. 1, i anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om erhvervsdrivende fonde og den tilsvarende bestemmelse i § 1, stk. 2, nr. 1, i anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om fonde og visse foreninger begrænser anvendelsesområderne for de pågældende love. Således er "fonde, der er oprettet ved eller i henhold til lov, og som er undergivet tilsyn af en af staterne" ikke omfattet af de pågældende love.

Det har været overvejet, om begrebet "lov" i anordningerne også omfatter landstingsloven. Dette spørgsmål har blandt andet været drøftet med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der er den relevante ressortmyndighed. Styrelsen har bekræftet, at begrebet "lov" i ovenstående bestemmelser også dækker "landstingslov".

Det må på den baggrund lægges til grund, at lov om erhvervsdrivende fonde og lov om fonde og visse foreninger ikke vil finde anvendelse på Grønlands Råstoffond, idet fonden etableres ved landstingslov, jf. forslaget § 1, stk. 1, og er undergivet tilsyn af Landsstyret, jf. § 41, stk. 1. Dette er endvidere udtrykkeligt fastslået i forslaget § 10, stk. 1.

Fonden er ikke skattepligtig, jf. forslaget § 10, stk. 3.

Såfremt fondens midler anbringes i udenlandske investeringsprojekter, herunder udenlandske værdipapirer, kan fonden som følge af skattelovgivningen i andre lande blive skattepligtig af udbytte og andre indtægter hidrørende fra udenlandske investeringer.

3. Forslagets hovedpunkter

3.1. Hovedelementerne i forslaget

I forbindelse med udformningen af forslaget er der med inspiration i den gældende fondslovgivning lagt vægt på, at der skal skabes en selvstændig fond, og at den har en bestyrelse, som kan agere på baggrund af forslaget bestemmelser og som udgangspunkt uafhængigt af Landsstyret.

3.1.1. Fondens indhold og anvendelse

Den overordnede skitse til en råstoffond kan beskrives således:

- Hjemmestyrets råstofindtægter overføres til og bogføres i råstoffonden. Den nærmere sammensætning og opgørelse af indtægterne, som overføres til fonden, er beskrevet i afsnit 3.2 nedenfor og i forslaget § 3, stk. 3, med tilhørende bemærkninger.
- Råstoffondens midler kan overføres til landskassen og investeres via Landstingets finanslove eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger i takt med, at Landstinget træffer konkrete beslutninger om anvendelse af midlerne. Det er dog sikret, at investering i råstofvirksomhed og afholdelse af udgifter til råstofvirksomhed har forrang, ligesom der skal opbygges betydelige midler i fonden, før hjemmestyret kan disponere over midlerne ved Landstingets stadfæstelse af finanslove eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger.
- Hjemmestyrets anvendelse af midlerne skal som udgangspunkt ske på grundlag af en langsigtet strategi for den økonomiske udvikling i Grønland.

- Fonden skal være et instrument for hjemmestyret til at flytte formue fra olie- og gasreserver til en bred portefølje af internationale værdipapirer.

Retningslinjerne for årlige overførsler fra fonden til landskassen er særligt vigtige for det finanspolitiske styringssystem, som der lægges op til. Det forudsættes, at alle forvaltningsenhedernes udgiftsrammer og skattepolitikken i øvrigt tilpasses indenfor dette system.

Følgende retningslinjer vurderes som hensigtsmæssige i forbindelse med overvejelser om overførsler fra råstoffonden:

- Hjemmestyrets program for den langsigtede økonomiske og finanspolitiske planlægning og prognostisering bør indeholde generelle retningslinjer for størrelsen af overførsler fra råstoffonden til landskassen via landstingsfinanslove eller tillægsbevillinger. Disse retningslinjer må også tage højde for en langsigtet vurdering af den forventede udvikling i hjemmestyrets råstofindtægter.
- Hvert år må hjemmestyret foretage en konkret vurdering af størrelsen af det kommende års overførsel fra råstoffonden til landskassen via Landstingets finanslove i forbindelse med udarbejdelsen af budgettet og Landstingets finanslove for hjemmestyret for det kommende år, som blandt andet tager hensyn til størrelsen af årets indtægter fra råstofsektoren og de forventede fremtidige indtægter sammenholdt med forudsætningerne i langtidspanlægningen.
- Forslag om supplerende overførsler fra råstoffonden i løbet af budgetåret vil kræve en tillægsbevilling.

Disse overordnede principper sikrer dels den folkevalgte styring af finanspolitikken, dels at råstoffondens midler ikke anvendes uden om Landstingets finanslove eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger.

3.2. Sammensætningen af fondens midler

3.2.1. Fondens indtægter og udgifter

Fondens *indtægter* vil bestå i hjemmestyrets indtægter fra råstofvirksomhed, som oppebæres af fonden, jf. forslaget § 5, stk. 1, samt fondens indtægter fra finansielle transaktioner, renteindtægter og andet afkast fra fondens fremtidige midler.

Fondens *udgifter* vil udgøre konkrete overførsler til landskassen til dækning af hjemmestyrets udgifter ved investering i råstofvirksomhed, udgifter i øvrigt ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver samt til dækning af hjemmestyrets indtægtstab, i det omfang hjemmestyrets råstofindtægter i fremtiden fører til en reduktion af bloktilskuddene. De nærmere regler herom findes i forslaget §§ 6 og 7.

Hjemmestyret forudsættes at kunne disponere over fondens midler i overensstemmelse med forslagets regler ved Landstingets stadfæstelse af finanslove eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger. Fonden kan således også have udgifter i form af overførsler til landskassen på grundlag af vedtagelse af konkrete tillægsbevillinger til landstingsfinanslove. Fondens udgifter omfatter endvidere omkostninger til administration og drift af fonden.

Budgetteknisk bygger forslaget på, at landstingsfinanslovene fortsat skal vise hjemmestyrets samlede virksomhed, herunder indtægter og udgifter ved råstofvirksomhed. Det såkaldte bruttoprincip skal fortsat lægges til grund. Nettopengestrømmen fra råstofvirksomhed "løftes" imidlertid ud af landskassen og overføres som indtægt i råstoffonden.

Landsstyret skal sørge for, at landskassens regnskab for et finansår omfatter og særskilt opgør samtlige hjemmestyrets råstofindtægter i finansåret, jf. forslagets § 5, stk. 2. Desuden skal Landsstyret sørge for, at hjemmestyrets råstofindtægter i et finansår overføres fra landskassen til fonden senest 1 måned efter Landstinget har godkendt landskassens regnskab for finansåret på en landstingssamling, jf. § 5, stk. 3.

Landsstyret skal endvidere sørge for, at landstingsfinansloven og landskassens regnskab for et finansår omfatter og særskilt opgør samtlige hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver i finansåret. Fonden er derefter ansvarlig for, at investeringerne og udgifterne dækkes af fondens midler i overensstemmelse med forslagets bestemmelser og i henhold til Landstingets vedtagelse i landstingsfinanslove eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger, jf. forslagets § 6.

Bortset fra dækning af udgifter ved investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver må fondens midler kun udbetales til hjemmestyret i overensstemmelse med forslagets regler og i henhold til Landstingets vedtagelse i landstingsfinanslove eller Finansudvalgets vedtagelse i tillægsbevillinger. Efter forslagets regler må fondens midler ikke udbetales til hjemmestyret før det tidspunkt, hvor hjemmestyrets råstofindtægter i et finansår første gang er så store, at det medfører en reduktion af statens bloktilskud til hjemmestyret. Efter dette tidspunkt må fondens midler kun udbetales til hjemmestyret, i det omfang hjemmestyrets råstofindtægter i et finansår medfører en reduktion af statens bloktilskud til hjemmestyret, jf. forslagets § 7, stk. 2. Når hjemmestyrets råstofindtægter i et finansår bliver så store, at det medfører bortfald af statens bloktilskud til hjemmestyret, må fondens midler dog udbetales til hjemmestyret i større omfang end hjemmestyrets indtægter i det pågældende og efterfølgende finansår reduceres ved bortfald af statens bloktilskud til hjemmestyret.

3.2.2. Fondens formue

Fondens formue opbygges ved indskud af hjemmestyrets nettoindtægter fra råstofvirksomhed og andre midler fra hjemmestyret samt afkast fra investeringer af fondens midler, jf. umiddelbart ovenfor og forslaget § 4.

Med de nuværende høje olie- og mineralpriser vil en råstofproduktion give grundlag for en positiv fondsopbygning på sigt. Der må dog som tidligere nævnt forventes at opstå en periode inden produktionsperioden, hvor hjemmestyret via sin ejerandel i et olieselskab må forvente at skulle anvende ret betydelige midler til investeringer i anlægsaktiviteter med videre.

3.2.3. Fondens passiver

Fondens passiver vil være fondens formue.

Fonden må ikke optage lån, bortset fra kortfristede lån op til et beløb svarende til 5 % af fondens formue til brug for midlertidig finansiering af indgåede handler, udnyttelse af tegningsrettigheder eller lignende.

3.2.4. Fondens aktiver

Råstoffonden vil ikke kunne yde kredit til private eller placere midler i grønlandske aktier med videre, da sådanne dispositioner vil have tilsvarende virkning på den samlede indenlandske efterspørgsel, som hvis hjemmestyret overfører midler fra råstoffonden for at finansiere udgifter ved vedtagelse af landstingsfinanslove eller Finansudvalgets vedtagelse i tillægsbevillinger.

Fondens finansiering af hjemmestyrets udgifter forudsættes alene at ske ved overførsler til landskassen. Fonden forudsættes derfor heller ikke at have adgang til at yde kredit til hjemmestyret, hverken direkte eller indirekte ved køb af obligationer udstedt af hjemmestyret i markedet.

Overførsler fra fonden til Landskassen via landstingsfinanslove eller tillægsbevillinger skal således være et reelt udtryk for, hvor stor en del af råstofindtægterne, som skal anvendes i det enkelte år. Det vil sløre kendsgerningerne, såfremt fonden tillige kunne finansiere hjemmestyrets udgifter ved kreditgivning.

3.3. Forvaltning af fondens formue

Råstoffonden vil som selvstændig fond have fuld rådighed over sine egne midler.

Råstoffondens midler vil i fondens eget navn blive forvaltet af en eller flere institutionelle forvaltere.

3.3.1 Fonden ledes af bestyrelse med eget sekretariat

Fonden får sin egen bestyrelse, som skal agere i henhold til de hensyn og formål, som er fastsat i forslaget.

Bestyrelsen udpeges af Landsstyret. Den vil få 5 medlemmer. Det følger af forslaget, at Landsstyret ved udpegning af bestyrelsesmedlemmer skal sikre, at den nødvendige faglige ekspertise er til stede. Bestyrelsen får sit eget sekretariat og udnævner dets direktør. Direktøren vil, med hjælp fra det nødvendige antal medarbejdere, varetage den daglige drift, herunder eksempelvis den løbende kontakt til forvaltere. Det er tanken, at sekretariatet skal sikre, at bestyrelsens beslutninger føres ud i livet og medvirke til at tilvejebringe beslutningsgrundlaget for bestyrelsen.

3.3.2 Udpegning af forvalter

Det foreslås, at der udpeges en eller flere forvaltere, der har hjemsted i Grønland eller Danmark. Forvalterne skal besidde en høj ekspertise vedrørende formueforvaltning og foretagelse af investeringer og må udøve deres virksomhed i overensstemmelse med betryggende etiske retningslinjer.

Forvalterne skal have tilladelse til at drive virksomhed som værdipapirhandlere efter lovgivning om finansiel virksomhed i Grønland eller Danmark.

Desuden skal forvalterne være undergivet tilsyn fra det danske finanstilsyn. Valget af den eller de institutionelle forvaltere skal ske under hensyntagen til en samlet ekspertise- og effektivitetsvurdering, hvorved det blandt andet skal tilstræbes at opnå en konkurrencedygtig pris for de med forvaltningen forbundne arbejdsopgaver.

3.3.3. Regler for investering af Råstoffondens midler

De nærmere regler for forvalternes investering af Råstoffondens midler fastlægges dels i forslaget på overordnet niveau, jf. forslagets § 31, dels i en bekendtgørelse, som udstedes i medfør af forslaget, jf. § 31.

Inden for rammerne af forslagets overordnede principper for investering af fondens midler, skal bekendtgørelsens regler udstikke de mere detaljerede retningslinjer for forvaltningen, herunder retningslinjer for porteføljens sammensætning samt investeringsgrænser med videre

Forslaget indeholder væsentlige indskrænkninger i forvalternes muligheder for at investere råstoffondens midler.

For det første foreslås det, at alle fondens midler skal placeres i udlandet, det vil sige i aktiver uden for Grønland.

Såfremt dele af råstoffondens midler kan investeres i den indenlandske økonomi, vil fonden som nævnt ovenfor i realiteten blive en landstingsfinanslov nr. 2 til opfyldelse af formål, som ikke blev behandlet i og finansieret af landstingsfinanslovene eller tillægsbevillingerne. Dette ville undergrave de prioriteter, som blev vedtaget i landstingsfinanslovene eller Finansudvalgets vedtagelse i tillægsbevillingerne.

Overførsler fra fonden til landskassen via landstingsfinanslove eller tillægsbevillinger bør være udtryk for størrelsen af de råstofindtægter, som i realøkonomisk forstand anvendes over hjemmestyrets budget. Det må således klart være målsætningen, at en eventuel fremtidig opbygning af en formue i råstoffonden ikke bliver modsvaret af en tilsvarende gældsætning via landstingsfinanslove.

Endnu en grund til at placere råstoffondens midler i udlandet er, at det derved bliver muligt at reducere fondens risiko ved at sprede investeringerne i forskellige lande og regioner af verden. Der kunne desuden være grund til at tro, at afkastet skabt i fonden ville blive betydeligt lavere, såfremt fonden alene skulle investere i den begrænsede grønlandske økonomi. Dette skyldes selvsagt også, at fondens midler må forventes at blive så betydelige, at større investeringsprojekter med fornuftigt forventet afkast simpelthen ikke findes i Grønland.

Endeligt vil det grønlandske samfund typisk benytte det opbyggede overskud af investeringerne i den grønlandske råstofindustri til over tid at købe flere varer og tjenesteydelser i udlandet (øget import). Det er derfor naturligt, at man i forvaltningen af fonden søger at sikre en god udvikling af fondens internationale købekraft. Dette er også baggrunden for, at man ved vurderingen af fondens afkast kan lægge mindre vægt på indvirkningen af eventuelle ændringer i kronekursen. Sådanne ændringer vil ikke påvirke fondens internationale købekraft.

3.3.4. Overordnet aktivfordeling

De overordnede principper for placering af råstoffondens midler fastsættes i forslaget for at tydeliggøre disse, jf. forslagets § 30.

De nærmere regler for placering af midlerne foreslås fastsat i en bekendtgørelse, som udstedes i medfør af forslagets § 31, da placeringen af midlerne bør kunne ændres afhængig af udviklingen på det internationale investeringsmarked.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vurderes kun at have beskedne administrative konsekvenser for hjemmestyret. Det skal sørge for, at landstingsfinanslove og landskasseregnskaber omfatter og særskilt opgør hjemmestyrets råstofinvesteringer, råstofudgifter og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver, jf. forslagets § 6, stk. 1.

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for kommunerne.

Forslaget vil have de økonomiske konsekvenser for hjemmestyret, at hjemmestyrets indtægter fra råstofvirksomhed i Grønland vil blive overført til råstoffonden. Endvidere vil fondens midler alene kunne overføres til landskassen og anvendes til finansiering af offentlige udgifter i overensstemmelse med forslagets regler og på baggrund af en konkret beslutning derom via Landstingets finanslove eller tillægsbevillinger dertil.

Hjemmestyrets udgifter ved forslaget vil først og fremmest bestå i overførslen til fonden af hjemmestyrets indtægter fra råstofaktiviteterne i Grønland.

Hjemmestyrets indtægter vil bestå i fondens dækning af hjemmestyrets råstofinvesteringer og -udgifter og fondens udbetalinger til landskassen i overensstemmelse med forslagets regler og Landstingets beslutninger i finanslove eller Finansudvalgets vedtagelse i tillægsbevillinger.

Desuden kan det forventes, at der vil være visse udgifter forbundet med administration af fonden. Disse udgifter vil som udgangspunkt skulle afholdes af fondens midler.

Forslaget vil ikke have økonomiske konsekvenser for kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vil indebære, at det offentliges investering og anvendelse af råstofindtægter vil ske på baggrund af en langsigtet, bæredygtig økonomisk politik. Det forventes, at denne overordnede strategi for anvendelsen af det offentliges råstofindtægter vil gavne det grønlandske erhvervsliv generelt, da en sådan overordnet, langsigtet strategi for de offentlige investeringer forventes at være med til at begrænse inflationen og forbedre det grønlandske erhvervslivs konkurrenceevne.

6. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til Rigsfællesskabet eller selvstyre

Forslaget er fremsendt til Grønlandsk-dansk Selvstyrekommission, som blandt andet behandler forslag til en fremtidig råstofordning.

9. Høring af myndigheder og organisationer

Forslaget har været til høring hos Landsstyrets Sekretariat, Personaledirektoratet, Økonomidirektoratet, Skattedirektoratet, Udenrigsdirektoratet, Erhvervsdirektoratet, Direktoratet for Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser, Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Direktoratet for Boliger og Infrastruktur, Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Sundhedsdirektoratet, Direktoratet for

Miljø og Natur, Familiedirektoratet, Grønlands Arbejdsgiverforening, Nusuka, ILIK, SIK, KANUKOKA, Nunaoil A/S, NunaMinerals A/S, Greenland Ressources A/S, Grenland Venture A/S, Grønlandsbanken, Sparbank Vest Grønland, PFA Soraarnej, SISA, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, Grønlands Turist- og Erhvervsråd, Nuna Advokater, Advokatfirmaet Malling, Hansen Damm & Meinel.

Forslaget har desuden været tilgængeligt på Råstofdirektoratets hjemmeside på www.nanoq.gl.

Høringssvarene er i videst mulig udstrækning indarbejdet i forslaget.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Landsstyret skal efter stk. 1 oprette en offentlig fond, som kaldes Grønlands Råstoffond.

Fonden oprettes i henhold til dette forslag til landstingslov. Den er derfor ikke omfattet af den almindelige fondslovgivning, som gælder for fonde. Dette følger desuden direkte af § 10, stk. 1.

Landsstyret er ansvarlig for, at fonden oprettes, og at bestyrelsesmedlemmerne udpeges.

Fondens forhold til fondslovgivningen samt skattelovgivningen fremgår af § 10.

Til stk. 2

Fondens juridiske karakter fastlægges i stk. 2. Det fremgår af bestemmelsen, at fonden er en selvstændig fond.

Med selvstændig menes først og fremmest, at fonden er en selvstændig juridisk enhed (juridisk person). Fonden kan således erhverve rettigheder og påtage sig forpligtelser. Dermed kan fonden indgå aftaler med forvaltere, sælgere og købere af finansielle instrumenter og andre med henblik på opfyldelse af fondens formål.

Fonden er også selvstændig i den forstand, at der i forslaget er fastsat regler om fondens virke, som må respekteres af Landsstyret og andre offentlige myndigheder.

Til stk. 3

Fondens selvstændighed indebærer endvidere, at dens midler og formue tilhører fonden selv, og at den har en uafhængig ledelse i form af en bestyrelse. Bestyrelsen

er ansvarlig for, at fondens midler placeres, anvendes og udbetales i overensstemmelse med fondens formål og forslaget's regler. Fonden kan anlægge retssag og sagsøges, jf. også værnetingsreglerne i forslaget's § 42.

Bestemmelsen i stk. 3 underbygger bestemmelsen i stk. 2, idet den mere klart fastslår nogle af virkningerne af fondens selvstændighed. Det følger for eksempel af bestemmelsen, at almindelige aftaleretlige, kontraktretlige og erstatningsretlige regler gælder i forholdet mellem fonden og andre selvstændige juridiske enheder (retssubjekter), herunder både private virksomheder og offentlige myndigheder.

Det bemærkes, at forslaget anvender betegnelsen midler, medmindre der er alene er tale om fondens egenkapital. Betegnelsen formue dækker således over fondens egenkapital.

Til § 2

Til stk. 1

Denne bestemmelse indeholder forslaget's overordnede formålsbestemmelse. Der henvises til den nærmere beskrivelse af forslaget's formål ovenfor i afsnittene 1.1 og 1.2 i de almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Fonden har til formål at varetage bestemte offentlige interesser.

Til nr. 1

Fonden oppebærer de råstofindtægter, som ellers ville tilfalde hjemmestyret.

Der henvises til afsnit 1 og afsnit 1.2 i de almindelige bemærkninger.

Hjemmestyrets råstofindtægter defineres i forslaget's § 3, stk. 3.

Til nr. 2

Nr. 2 fastslår, at fonden skal investere med henblik på at opnå det størst mulige afkast. Der skal dog ligeledes sikres en balance mellem en investerings potentielle afkast og den risiko, der er forbundet med placeringen af midlerne. Fondens bestyrelse må ikke placere midlerne således, at der ikke er en betryggende sikkerhed for bevarelsen af deres værdi.

Til nr. 3

Nr. 3 har til formål at sikre, at hjemmestyret først og fremmest anvender fondens midler til dækning af hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver.

Udtrykkene *investering i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver* defineres i forslagets § 3, stk. 4, 5 og 6.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Ud over dækning af hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed og udgifter ved råstofvirksomhed og varetagelse af hjemtagne opgaver må fondens midler kun udbetales til hjemmestyret i overensstemmelse med forslagets regler og Landstingets vedtagelse i landstingsfinanslove eller Finansudvalgets vedtagelse i tillægsbevillinger. Der skabes dermed mulighed for, at hjemmestyrets råstofindtægter kan indgå i det generelle finansieringsgrundlag for landstingsfinanslove. Råstoffonden er således forpligtet til at overføre midler til landskassen, hvis dette fremgår af en landstingsfinanslov eller en tillægsbevilling vedtaget af Finansudvalget og er i overensstemmelse med forslagets regler.

Det er med bestemmelsen også formålet at sikre, at der med forslaget etableres et juridisk bindende regelsæt for administrationen og anvendelsen af indtægterne fra råstofvirksomhed i Grønland.

Til nr. 5

Midlerne i Grønlands Råstoffond skal disponeres, så de bidrager til at sikre en generel, vedvarende og positiv samfundsøkonomisk udvikling i Grønland i overensstemmelse med den overordnede økonomiske politik i Grønland.

Nr. 5 indebærer, at fonden skal bidrage til at sikre, at anvendelsen af hjemmestyrets råstofindtægter sker ud fra de overordnede retningslinjer og formål nævnt i afsnit 1.2.2 i de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til stk. 1

Med *råstoflovgivningen* menes den til enhver tid gældende regulering af forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer i Grønland.

Den gældende råstoflovgivning findes i lov om mineralske råstoffer i Grønland (råstofloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 368 af 18. juni 1998.

Til stk. 2

Råstofvirksomhed kan først og fremmest være forundersøgelse, efterforskning eller udnyttelse af mineralske råstoffer.

Til stk. 3

Betydningen af begrebet *råstofindtægter* fastlægges i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning om hjemmestyrets ret til indtægter ved forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer i Grønland.

De gældende regler findes nu i § 22 i lov om mineralske råstoffer i Grønland (råstofloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 368 af 18. juni 1998, og § 3, stk. 2, i lov om selskab til varetagelse af kulbrinteaktiviteter i Grønland m.v. (Nunaoil-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 87 af 9. februar 1999.

Det fremgår af de to lovbestemmelser, at hjemmestyrets råstofindtægter efter de nugældende regler omfatter følgende indtægter:

1. Indtægter i henhold til konkrete tilladelser til forundersøgelse, efterforskning eller udnyttelse af mineralske råstoffer, dog bortset fra afgifter med videre, som betales til dækning af udgifter i Råstofdirektoratets regi.
2. Indtægter ved enhver beskatning i Grønland og Danmark af rettighedshavere for så vidt angår den del af virksomheden, som vedrører mineralske råstoffer i Grønland.
3. Indtægter vedrørende hjemmestyrets og statens fælles deltagelse i virksomhed på råstofområdet, herunder deres indtægter som aktionærer i aktieselskaber anvendt til den fælles deltagelse. Den fælles deltagelse sker på nuværende tidspunkt gennem Nunaoil A/S. Hjemmestyret og staten ejer hver halvdelen af aktierne i selskabet.
4. Provenuet af udbytteskat med videre i Grønland og Danmark vedrørende aktionærer i selskaber, som er rettighedshavere, eller i selskaber, som fuldt ud ejer sådanne selskaber direkte eller indirekte.

Efter forslaget definition i stk. 3 omfatter råstofindtægter dog generelt hjemmestyrets indtægter ved dets deltagelse i råstofvirksomhed, herunder både indtægter, der tilfalder hjemmestyret som selskabsdeltager i et selskab, der anvendes til deltagelsen, og hjemmestyrets indtægter ved overdragelse af ejerandele i selskabet. Dette gælder også, når selskabets deltagelse ikke sker i henhold til tilladelsesandele, der giver selskabet ret til omkostnings- og risikofri deltagelse (bæring) i efterforskningsfasen eller andre lignende fordele, herunder ret til deltagelse på særlige ikke-kommercielle vilkår fastsat i bestemmelserne for meddelelsen af tilladelsen.

Hjemmestyrets indtægter fra virksomhed i henhold til sådanne rent kommercielle tilladelsesandele er således omfattet af begrebet råstofindtægter i forslaget § 3, stk. 3, selvom disse indtægter ikke er omfattet af begrebet råstofindtægter i de to ovennævnte love, hvorfra indtægtsbegrebet i øvrigt stammer. Desuden er hjemmestyrets indtægter ved overdragelse af ejerandele i selskaber, der anvendes til den fælles deltagelse, omfattet af forslaget definition af råstofindtægter, selv om sådanne indtægter ikke er omfattet af de to ovennævnte loves definition af råstofindtægter, jf. Nunaoil-lovens § 2, stk. 3, 2. pkt.

Til stk. 4 og 5

Bestemmelserne fastlægger betydningen af begreberne *investering i råstofvirksomhed* og *dækning af udgifter ved råstofvirksomhed*.

Det skal særligt i forhold til stk. 4 bemærkes, at infrastruktur med direkte betydning for råstofvirksomhed eksempelvis kan være en basishavn af særlig betydning for offshore kulbrinteaktiviteter eller en lufthavn med helikopterlandingsplads med samme særlige betydning for kulbrinteaktiviteter.

Til stk. 6

Bestemmelsen fastlægger betydningen af begrebet *udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver*. Ved dette begreb forstås hjemmestyrets udgifter ved varetagelse af opgaver, som hjemmestyret har hjemtaget ansvaret for varetagelsen af fra staten. Begrebet omfatter dog kun sådanne udgifter, i det omfang de ikke dækkes af bloktilskud eller anden overførsel af midler fra staten.

Bestemmelsens anvendelse forudsætter, at der efter forslagetets ikrafttræden vedtages lovgivning, der giver hjemmestyret adgang til at hjemtage ansvaret for varetagelsen af en række opgaver fra staten, men samtidig fastslår at hjemmestyret selv skal dække udgifterne ved varetagelsen af hjemtagne opgaver. Når sådanne nye udgifter ikke dækkes gennem forøgede bloktilskud, bør hjemmestyrets forøgede udgifter kunne dækkes af fondens midler og dermed indirekte af hjemmestyrets råstofindtægter.

Det fremgår af bestemmelsen, at det definerede begreb kun omfatter udgifter ved varetagelse af opgaver, som hjemmestyret har hjemtaget efter lovens ikrafttræden. Fondens midler må således ikke anvendes til dækning af udgifter ved varetagelse af opgaver, som hjemmestyret har hjemtaget før lovens ikrafttræden, eller som hjemmestyret allerede selv varetager og dermed slet ikke hjemtager.

Det fremgår direkte af bestemmelsens sidste led, at fondens midler kun må anvendes til dækning af hjemmestyrets udgifter ved varetagelsen af hjemtagne opgaver, hvis udgifterne ikke allerede (også) dækkes direkte eller indirekte gennem bloktilskud eller overførsel af andre midler fra staten.

Til § 4

Denne bestemmelse indeholder en beskrivelse af de indtægter, som skal overføres til fonden eller på anden måde skal være med til at opbygge fondens formue. Det fastslås i bestemmelsen, at fondens formue opbygges af de nedenfor nævnte midler.

Til nr. 1

Råstofindtægter er nærmere defineret i forslaget § 3, stk. 3. Der henvises desuden til bemærkningerne dertil for en nærmere redegørelse for, hvad der anses som omfattet af forslaget definition.

Til nr. 2

Fondens midler skal investeres i overensstemmelse med retningslinjerne i forslaget og regler fastsat i medfør af forslaget. Afkastet fra disse investeringer tilfalder uden videre fonden, og det vil indgå i fondens midler.

Til nr. 3

Landstinget kan ved landtingsfinanslove vælge at overføre midler til fonden. Dette kan dog også ske ved Finansudvalgets vedtagelse af en tillægsbevilling.

Til § 5

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse udgør grundlaget for, at fonden oppebærer hjemmestyrets råstofindtægter. Forslagets § 3, stk. 3, indeholder en definition af råstofindtægter.

Til stk. 2

Landsstyret er i medfør af denne bestemmelse forpligtet til at sørge for, at landskassens regnskab for et finansår omfatter og særskilt opgør samtlige hjemmestyrets råstofindtægter i finansåret.

Baggrunden for bestemmelsen er blandt andet, at råstofindtægterne opkræves og administreres af forskellige myndigheder under hjemmestyret. Det er derfor hensigtsmæssigt med en samlet opgørelse af indtægterne som grundlag for den samlede overførsel af indtægterne til fonden.

Til stk. 3

Stk. 3 fastslår, at samtlige hjemmestyrets råstofindtægter i et finansår skal overføres fra landskassen til fonden, og at Landsstyret skal sørge for dette. Overførslen skal ske inden for en måned efter, at Landstinget har godkendt landskassens regnskab for finansåret.

Den nugældende lovgivning om hjemmestyrets regnskabsvæsen findes i landtingslov nr. 23 af 3. november 1994 om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v. og hjemmestyrets bekendtgørelser udstedt med hjemmel i landstingsloven.

Til § 6

Til stk. 1

Efter stk. 1 skal Landsstyret sikre, at landstingsfinansloven og landskassens regnskab for et finansår omfatter og særskilt opgør samtlige hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver i finansåret.

Bestemmelsen bidrager til gennemsigtighed i de økonomiske forhold omkring hjemmestyrets investeringer i og udgifter ved råstofvirksomhed samt udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver. Bestemmelsen sikrer samtidig, at fonden har dokumentation for, hvilke investeringer og udgifter, som skal dækkes ved overførsel af midler fra fonden.

Til stk. 2

Bestemmelsen sikrer, at fonden forpligtes til at dække hjemmestyrets investeringer og udgifter i overensstemmelse med dette forslag og vedtagelser i landstingsfinanslove vedtaget af Landstinget eller tillægsbevillinger vedtaget af Finansudvalget.

Hvis opgørelsen af de i stk. 1 nævnte investeringer og udgifter i landskassens regnskab omfatter investeringer eller udgifter vedrørende anden virksomhed end råstofvirksomhed i henhold til forslaget regler, jf. § 3, stk. 2, 4 og 5, må fondens midler ikke anvendes til dækning af disse investeringer eller udgifter.

Til stk. 3

Bestemmelsen skal sikre, at fonden hurtigt overfører midler til dækning af hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver. Der gælder som udgangspunkt en frist på to måneder for fondens overførelse af de nødvendige midler. Fristen regnes fra stadfæstelsen af landstingsfinansloven eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillingen. Under alle omstændigheder skal fondens midler dog ikke overføres før den 1. januar i det pågældende finansår.

Det følger af bestemmelsen, at Landsstyret på fondsbestyrelsens anmodning kan forlænge overførselsfristen med op til fire måneder. Dette skal blandt andet sikre, at overførslen af midler kan udsættes i et vist tidsrum, hvis det er sandsynligt, at fonden dermed kan opnå et større provenu, når den frigør midler til overførslen ved salg af aktier, obligationer eller andre finansielle instrumenter.

Til stk. 4

Når landskassens regnskab for et finansår er aflagt af Landsstyret og godkendt af Landstinget, kan det vise sig, at hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver i finansåret var større eller mindre end oprindeligt budgetteret i landstingsfinansloven. I sådanne tilfælde skal der efter bestemmelsen foretages en efterregulering ved

overførsel mellem fonden og landskassen af et beløb, der svarer til forskellen mellem, på den ene side, de budgetterede investeringer og udgifter i landstingsfinansloven og tillægsbevillinger og, på den anden side, de faktiske investeringer og udgifter opgjort i landskassens regnskab.

Overførslen skal som udgangspunkt ske senest 1 måned efter Landstinget har godkendt landskassens regnskab. Landsstyret kan dog efter anmodning fra fondens bestyrelse beslutte at forlænge overførselsfrisen med op til fem måneder. Dette skal blandt andet sikre, at overførslen af midler kan udsættes i et vist tidsrum, hvis det er sandsynligt, at fonden dermed kan opnå et større provenu, når den frigør midler til overførslen ved salg af aktier, obligationer eller andre finansielle instrumenter.

Til § 7

Til stk. 1

Bestemmelsen regulerer fondens pligt til at overføre midler til hjemmestyret i de tilfælde, hvor overførslen *ikke* skal ske for at dække hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed eller udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver. I sådanne tilfælde må fondens midler kun udbetales til hjemmestyret, hvis dette kan ske i overensstemmelse med forslaget bestemmelser, herunder de øvrige bestemmelser i § 7 samt § 2, stk. 2, nr. 5. Det følger af § 7, stk. 2, at fondens midler kun kan udbetales efter bestemmelsen i stk. 1 fra et bestemt tidspunkt, når bestemte betingelser er opfyldt og med bestemte begrænsninger.

Udbetaling efter stk. 1 må endvidere kun ske i henhold til Landstingets vedtagelse i landstingsfinansloven. Tillægsbevillinger godkendt af Finansudvalget kan dog også udgøre grundlaget for udbetaling efter stk. 1.

Til stk. 2

Bestemmelsen skal sikre, at fremtidige reduktioner af statens bloktilskud til hjemmestyret, på grund af hjemmestyrets råstofindtægter, så vidt muligt vil blive opvejet af udbetalinger af samme størrelse af fondens midler til hjemmestyret. På den anden side skal stk. 2, sammen med stk. 3, også sikre, at fondens midler ikke udbetales i større omfang end bloktilskuddet reduceres, før hjemmestyrets årlige råstofindtægter er blevet så store, at bloktilskuddet helt bortfalder. Indtil dette tidspunkt bør råstofindtægterne anvendes til langsigtet opsparing i fonden og ikke til dækning af en kortsigtet forøgelse af hjemmestyrets årlige udgifter.

Efter stk. 2 må fonden derfor først udbetale midler til hjemmestyret, når dets råstofindtægter i et finansår er så store, at de medfører en reduktion af statens bloktilskud til hjemmestyret. Desuden må de udbetalte midlers værdi ikke være større end reduktionen af bloktilskuddet.

Stk. 2 indebærer ligeledes, at fondens midler ikke udbetales, før de er af en sådan størrelse, at de med en rimelig grad af sikkerhed kan dække hjemmestyrets løbende råstofinvesteringer og udgifter.

Udbetaling af midler til hjemmestyret i overensstemmelse med forslaget og Landstingets vedtagelse i landstingsfinanslove eller Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger kan således først ske, når fonden første gang har opnået betydelige midler. Desuden kan fonden efterfølgende kun udbetale midler i de finansår, hvor råstofindtægterne er så store, at det medfører en reduktion af bloktilskuddet.

Til stk. 3.

Det forventes, at råstofindtægterne på et tidspunkt vil være så store, at statens bloktilskud til hjemmestyret helt bortfalder. På dette tidspunkt vil fonden have mulighed for at udbetale et større beløb til hjemmestyret end et beløb svarende til det bortfaldne bloktilskud.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at udbetaling af midler til hjemmestyret skal ske til landskassen, og at det skal ske i overensstemmelse med stk. 1 og 2. Udbetaling af fondens midler må således kun ske, i det omfang det vil være i overensstemmelse med forslaget regler, herunder særligt § 2, stk. 2, nr. 5.

Det foreslås, at fonden som udgangspunkt skal sikre, at landskassen modtager midlerne senest 2 måneder efter, at landstingsfinansloven er vedtaget eller tillægsbevillingen vedtaget af Finansudvalget. Udbetalingen skal dog under alle omstændigheder ikke ske før den 1. januar i finansåret. Der kan dog være forhold af økonomisk eller forretningsmæssig art, der gør det hensigtsmæssigt at udsætte udbetalingen af midlerne i et kortere tidsrum. Bestyrelsen har da mulighed for at indstille til Landsstyret, at udbetaling udsættes. Dette kan for eksempel være relevant, hvis en tidligere udbetaling af midler til landskassen forventes at føre til tab af salgsprovenu eller lignende for fonden. Landsstyret afgør på baggrund af indstillingen fra bestyrelsen, om udbetalingsfristen bør udsættes, og hvornår den i givet fald skal indtræde inden for den maksimale frist på 6 måneder.

Til § 8

Til stk. 1

Efter stk. 1 skal udgifter forbundet med administration og driften af fonden som udgangspunkt afholdes af fondens midler.

Til stk. 2

Hvis det viser sig at være nødvendigt, dækkes administrations- og driftsudgifterne dog af landskassen, indtil de kan afholdes af fondens midler. Det kan ikke udelukkes,

at fonden ved stiftelsen og i de første år ikke vil blive tilført nævneværdige råstofindtægter, og at der derfor ikke vil være midler i fonden til at dække udgifterne til bestyrelshonorarer, aflønning af sekretariatet, kontorlokaler og -faciliteter med videre. Overførslen af midler til dækning af udgifterne sker da efter vedtagelse heraf på landstingsfinanslove eller ved Finansudvalgets vedtagelse af tillægsbevillinger.

Til § 9

Det foreslås, at fondens mulighed for at belåne sin formue begrænses. Bestemmelsen fastslår, at bestyrelsen kun kan optage lån, i det omfang fondens gæld ikke dermed bliver større end 5 % af fondens formue. Bestemmelsen begrænser desuden anvendelsesmulighederne for midler fremskaffet ved lån, idet de kun må bruges til midlertidig finansiering af indgåede handler, udnyttelse af tegningsrettigheder eller lignende.

Bestemmelsen fastslår endvidere, at der kun må optages kortfristede lån. Herved forstås lån med en løbetid på 1 år eller mindre.

Til § 10

Til stk. 1

Fonden oprettes i henhold til dette forslag. Fonden er derfor ikke omfattet af den almindelige fondslovgivning, som gælder for erhvervsdrivende fonde samt fonde og visse foreninger.

Dette indebærer, at hverken lovgivningen om erhvervsdrivende fonde eller lovgivningen om ikke-erhvervsdrivende fonde finder anvendelse på fonden.

Den gældende grønlandske fondslovgivning findes i anordning nr. 1212 af 7. december 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om erhvervsdrivende fonde samt anordning nr. 917 af 15. december 1998 om ikrafttræden for Grønland af lov om fonde og visse foreninger.

Bestemmelsen i stk. 1 skal ses i lyset af, at forslaget i vid udstrækning regulerer de samme forhold som den almindelige fondslovgivning, og at forslagets regler er tilpasset de særlige forhold, som gør sig gældende for den konkrete råstoffond og dens formål og funktion.

Til stk. 2

Bestemmelsen slår fast, at fonden ikke er skattepligtig.

Til § 11

Til stk. 1

Eftersom fonden er en selvstændig juridisk enhed, der som udgangspunkt er uafhængig af Landstinget, er det nødvendigt, at fonden har en bestyrelse. Den skal lede fonden og agere i henhold til dette forslags regler. En bestyrelse bestående af 5 medlemmer er tilstrækkeligt til at sikre en bred viden om de relevante forhold og er samtidig ikke for stor til at sikre en høj grad af beslutningsdygtighed.

Landsstyret udpeger bestyrelsen. Det sker første gang ved fondens oprettelse. Bestyrelsesmedlemmerne udpeges personligt og på baggrund af deres kvalifikationer. Det er vigtigt, at bestyrelsen bliver sammensat af personer, der har professionel erfaring og ekspertise med hensyn til retlige forhold, formueforvaltning, finansielle investeringer og råstofvirksomhed. Det vil endvidere være en fordel, hvis bestyrelsen har en god forståelse for det politiske og administrative baglands arbejdsmetoder og beslutningsprocesser.

3. pkt. angiver, hvilke kvalifikationer bestyrelsen samlet set skal være i besiddelse af. De opregnede kvalifikationer skal bidrage til at sikre, at bestyrelsen har betydelig erfaring og ekspertise med hensyn til forfølgelse af fondens formål og udførelse af dens funktioner, jf. særligt forslaget § 2. Det er således nødvendigt, at et eller flere af bestyrelsens medlemmer er i stand til at vurdere, hvorvidt en investering kan betegnes som tilstrækkelig sikker, ligesom bestyrelsen med rimelig sikkerhed skal kunne vurdere det potentielle afkast. På samme måde skal et eller flere medlemmer have en særlig indsigt i de erhvervsmæssige forhold omkring råstofvirksomhed. Endelig skal bestyrelsen have viden på et højt niveau om retlige forhold, hvilket må forudsætte, at 1 eller flere bestyrelsesmedlemmer har en juridisk kandidatgrad og betydelig juridisk ekspertise.

Til stk. 2

Et bestyrelsesmedlem kan højst være medlem af bestyrelsen i 6 år i træk. Efter et tidligere bestyrelsesmedlem ikke har været udpeget i 1 periode, kan den pågældende dog igen være bestyrelsesmedlem i op til 6 år i træk.

Formålet med begrænsningen på 6 år er blandt andet at bidrage til, at der jævnligt tilføres ny viden og ekspertise til bestyrelsen.

Til § 12

Til stk. 1

Det forudsættes, at bestyrelsesmedlemmer er myndige. Et bestyrelsesmedlem må således ikke være under værgemål, herunder samværgemål.

Det forudsættes, at mindst 3 medlemmer af bestyrelsen, herunder formanden og næstformanden, er bosat i Grønland eller Danmark. Dette krav skyldes blandt andet, at en almindelig indsigt i landets samfundsmæssige, økonomiske, juridiske og andre

forhold vil indebære visse fordele for bestyrelsens virke. Det er for eksempel vigtigt, at der tages udgangspunkt i grønlandske og danske værdinormer, når bestyrelsen skal vurdere, om fondens midler investeres i henhold til betryggende etiske retningslinjer og med social ansvarlighed, jf. § 29, stk. 2 og § 30, stk. 3. Det forudsættes således, at bestyrelsesmedlemmerne vil have kendskab til grønlandske og danske normer og regler. Det er endvidere vigtigt, at et flertal af bestyrelsesmedlemmerne, og særligt formanden og næstformanden, er ansvarlige efter grønlandske og danske regler, og at en eventuel ansvarspåleggelse kan gennemføres mod dem i Grønland eller Danmark.

Til stk. 2

For at sikre fondens politiske, juridiske og økonomiske uafhængighed foreslås det, at medlemmerne af bestyrelsen ikke må være medlemmer af Landsstyret eller Landstinget.

Til stk. 3

Det foreslås, at medlemmerne af bestyrelsen ikke må være ældre end 70 år.

Til § 13

Til stk. 1

Bestemmelsen sikrer, at medlemmer af bestyrelsen til enhver tid har mulighed for selv at vælge at udtræde af bestyrelsen.

Et bestyrelsesmedlem, der udtræder i utide, har normalt krav på forholdsmæssigt honorar.

Til stk. 2-5

Bestemmelserne angiver, hvornår bestyrelsesmedlemmer er forpligtede til at udtræde af bestyrelsen.

Efter stk. 2 skal et bestyrelsesmedlem udtræde, hvis den pågældende er under konkurs.

Efter stk. 3 skal et bestyrelsesmedlem udtræde, hvis den pågældende gør sig skyldig i en handling, hvorved den pågældende bliver uværdigt til at bestride sit hverv som bestyrelsesmedlem. Det forudsættes, at bedømmelsen af værdigheden følger de normer, som gør sig gældende i forhold til bestyrelser i fonde og erhvervsdrivende fonde. Der findes tilsvarende bestemmelser i fondslovens § 13, stk. 3, og erhvervsfondslovens § 14, stk. 3.

Efter stk. 4 skal et bestyrelsesmedlem udtræde, hvis den pågældende er ude af stand til at bestride embedet på grund af sygdom eller anden svækkelse. Dette vil typisk

være, hvis den pågældende er ude af stand til at møde op eller til at agere fornuftsmæssigt, herunder eksempelvis pga. indtagelse af medicin. Hvis et medlem af bestyrelsen har vist sig klart uegnet til at bestride embedet, medfører stk. 4 på samme vis, at medlemmet må udtræde af bestyrelsen. Dette kan eksempelvis være, hvis medlemmet viser sig at mangle den nødvendige faglige dygtighed, men det kan også være manglende etik eller moral.

I henhold til stk. 5 skal et bestyrelsesmedlem udtræde af bestyrelsen, hvis den pågældende har tilsidesat forslaget bestemmelser. Bestemmelsen skal sikre, at bestyrelsen agerer i overensstemmelse med forslaget, hvilket underbygger fondens selvstændighed.

Til § 14

Landsstyret kan afsætte et bestyrelsesmedlem, som ikke opfylder betingelserne i § 12.

På samme måde kan Landsstyret afsætte et bestyrelsesmedlem, som ikke opfylder betingelserne i § 13, stk. 2-5. Landsstyret har således mulighed for at gribe ind, hvis Landsstyret af egen drift vurderer, at det er nødvendigt efter forslaget kriterier. Det kan også være, at bestyrelsen eller andre med indsigt i bestyrelsens forhold anmoder Landsstyret om at afsætte et medlem af bestyrelsen. Landsstyret må da, hvis anmodningen ikke er åbenbart grundløs, selv foretage en undersøgelse og afgøre, om der er grundlag for at afsætte det pågældende bestyrelsesmedlem.

Til § 15

Efter § 15 skal et medlem, der forlader bestyrelsen, før den pågældendes periode er slut, erstattes af et nyt medlem for resten af perioden. Afløseren udpeges i overensstemmelse med reglerne i § 12 og § 13.

Til § 16

Til stk. 1

Der udpeges suppleanter for alle bestyrelsens medlemmer. Suppleanterne udpeges i samme periode, som det medlem de er suppleant for. Der gælder ingen begrænsning i forhold til, hvor mange gange en suppleant kan genudpeges. Suppleanter skal ved udpegningen opfylde de samme kriterier som bestyrelsesmedlemmerne, og de er på samme måde forpligtede til at udtræde, hvis forslaget tilsiger det.

Suppleanten har samme stilling, som det medlem suppleanten træder i stedet for.

Til stk. 2

Suppleanterne træder først og fremmest til, når der er tale om et længerevarende fravær. Et længerevarende fravær vil typisk foreligge, når et bestyrelsesmedlem ikke vil have mulighed for at deltage i bestyrelsesarbejdet i en længerevarende del af den pågældendes udpegningsperiode. I nogle tilfælde kan det dog være hensigtsmæssigt, hvis suppleanten kan træde til ved et bestyrelsesmedlems midlertidige fravær. Det er op til bestyrelsen at vurdere, om dette er hensigtsmæssigt, herunder under hensyntagen til om bestyrelsen uden suppleanten er i besiddelse af den fornødne viden i henhold til § 11.

Til § 17

Landsstyret beslutter, hvorledes medlemmerne af bestyrelsen skal aflønnes. Dette bør som udgangspunkt ske med udgangspunkt i nogle retningslinjer, som forventes udarbejdet af Landsstyret. Indtil sådanne retningslinjer foreligger, skal fastsættelsen af honoraret dog ske med udgangspunkt i Landsstyrets generelle retningslinjer for udpegning af bestyrelsesmedlemmer i helt eller delvist hjemmestyreejede aktieselskaber. Det fremgår af disse retningslinjer, at der ønskes gennemsigtighed i bestyrelsesformænds og bestyrelsesmedlemmers honorarer, og at selskaberne derfor opdeles i tre hovedkategorier, hvor kriteriet for størrelsen på bestyrelsesmedlemmernes honorar er selskabernes årlige omsætning. I denne sammenhæng må honorarfastsættelsen tage udgangspunkt i de midler, som fonden har ansvaret for. Honorarsatsen for formand og menige bestyrelsesmedlemmer fastsættes på baggrund af seneste års aflagte regnskab.

Af retningslinjerne fremgår følgende honorarsatser:

"For selskaber med en årlig omsætning på 3 mia. kr. og derover honoreres bestyrelsesformanden med 200.000 kr. Øvrige bestyrelsesmedlemmer, herunder næstformanden, modtager 100.000 kr. årligt i bestyrelshonorar.

For selskaber med en årlig omsætning på under 3 mia. kr. betales bestyrelsesformanden et årligt honorar på 150.000 kr. og øvrige bestyrelsesmedlemmer, herunder næstformanden, honoreres med 75.000 kr. årligt.

For selskaber med en omsætning under 400 mio. kr. honoreres bestyrelsesformanden med 70.000 kr. årligt, mens øvrige bestyrelsesmedlemmer, herunder næstformand, modtager et årligt honorar på 35.000 kr. for bestyrelsesarbejdet."

Til § 18

Bestemmelsen udelukker ikke, at et bestyrelsesmedlem kan deltage i behandlingen af sager, hvori den pågældende er økonomisk eller personligt interesseret. Bestyrelsesmedlemmet vil kun være udelukket fra deltagelse i behandlingen af sager, hvis den pågældendes interesse er væsentlig og strider mod fondens interesser.

Til § 19

Til stk. 1

Formanden er i medfør af bestemmelsen forpligtet til at indkalde til møde i alle de tilfælde, hvor der kræves en beslutningsdygtig bestyrelse til at træffe beslutning.

Formandens pligt til at indkalde alle medlemmerne af bestyrelsen gælder, selv om det må lægges til grund, at et eller flere medlemmer vil være inhabile.

Til stk. 2

Bestemmelsen tildeler opgaven som mødeleder til formanden. Hvis formanden ikke har mulighed for at deltage i mødet, er det næstformandens opgave at fungere som mødeleder.

Formandens kompetence som mødeleder fastlægges i bestyrelsens forretningsorden, jf. § 22, stk. 2 og bemærkningerne dertil.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at bestyrelsen kun er beslutningsdygtig, hvis mindst 3 medlemmer af bestyrelsen er til stede, og en af dem er formanden eller næstformanden.

Det forudsættes, at de pågældende personer deltager i behandlingen og afgørelsen af det spørgsmål, der skal træffes beslutning om. Denne forudsætning vil for eksempel ikke være opfyldt, hvis en af de pågældende personer er inhabile.

Til stk. 4

Efter stk. 4 afgøres alle afstemninger i bestyrelsen ved simpelt flertal. Er der stemmelighed ved en afstemning, er formandens stemme, og i dennes forfald næstformandens, afgørende.

Til stk. 5

Efter stk. 5 skal der føres protokol over bestyrelsens forhandlinger og beslutninger. Protokollen tjener det ordensmæssige formål at fastslå, hvornår der er afholdt bestyrelsesmøde, og hvad der er besluttet. Bestyrelsen skal efter denne bestemmelse sikre sig, at protokollen udover beslutninger referer, hvad der er fremført under bestyrelsens forhandlinger. Dette kan dog ske i hovedtræk. Protokollen skal således ikke indeholde en ordret gengivelse af, hvad der siges på bestyrelsesmøderne. Et bestyrelsesmedlem, som ikke er enig i en truffen beslutning, har ret til at få sin mening tilført protokollen.

Det er formandens opgave at sørge for, at samtlige bestyrelsesmedlemmer, som har deltaget i et møde, underskriver protokollen. Det er ligeledes formandens opgave at sørge for, at der bliver ført en tilstrækkelig protokol, ligesom formanden sørger for, at protokollen udsendes til bestyrelsesmedlemmerne.

Endelig skal bestyrelsen sikre sig, at protokollen opbevares forsvarligt.

Til stk. 6

Efter stk. 6 har en revisor ret til at deltage i bestyrelsesmøder under behandling af årsrapporter, mens dette er en pligt for revisoren, hvis et medlem af bestyrelsen anmoder om det.

Til stk. 7

Efter denne bestemmelse skal en revisionsprotokol forelægges på ethvert bestyrelsesmøde, hvis det er besluttet at føre en sådan. Enhver protokoltilførsel skal underskrives af samtlige bestyrelsesmedlemmer.

Til § 20

Til stk. 1

Kravet om afholdelse af et fysisk møde kan efter omstændighederne virke unødigt formelt og mindre praktisk. Det kan derfor være hensigtsmæssigt for bestyrelsen blandt andet at kunne behandle visse bestyrelsesanliggender skriftligt. Dette kan eksempelvis være hensigtsmæssigt, hvis bestyrelsesmedlemmernes konkrete stillingtagen er påkrævet, men en fælles drøftelse ikke anses for nødvendig.

Efter den foreslåede bestemmelse gives der mulighed for at behandle visse af bestyrelsen nærmere afgrænsede bestyrelsesanliggender skriftligt. Et medlem af bestyrelsen vil som følge af bestyrelsesmedlemmets personlige ansvar fortsat kunne forlange, at et bestyrelsesmøde skal afholdes ved fysisk fremmøde.

I øvrigt foreslås det, at forslagets bestemmelser om afholdelse af bestyrelsesmøde med de fornødne tilpasninger finder tilsvarende anvendelse på skriftlige bestyrelsesmøder.

Til stk. 2

Bestemmelsen gør det muligt, at også de sager, som bestyrelsen har besluttet skal behandles ved skriftlig procedure, i stedet kan behandles på et elektronisk bestyrelsesmøde.

Med forslaget overlades det til bestyrelsen selv nærmere at fastlægge, hvornår og hvordan brugen af elektroniske medier hensigtsmæssigt kan anvendes i bestyrelsesarbejdet. Bestyrelsen må nøje overveje, hvilke anliggender der er egnede

til behandling på et elektronisk bestyrelsesmøde, og hvilke der egner sig bedst til et fysisk møde.

Det foreslås, at et medlem af bestyrelsen kan forlange, at bestyrelsesmødet skal afholdes ved fysisk fremmøde. Dette vil for eksempel være aktuelt, når der på det pågældende møde skal behandles anliggender eller punkter på dagsordenen, som det enkelte bestyrelsesmedlem vurderer som så væsentlige eller principielle, at et fysisk møde er påkrævet. Baggrunden for denne bestemmelse er, at de enkelte medlemmer af bestyrelsen kan ifalde personligt erstatningsansvar og derfor bør have mulighed for at forlange et fysisk møde, når væsentlige eller principielle emner skal drøftes.

I øvrigt finder forslaget bestemmelser om afholdelse af bestyrelsesmøde med de fornødne tilpasninger tilsvarende anvendelse på elektronisk bestyrelsesmøde samt på kommunikationen i forbindelse med bestyrelsesarbejdet i øvrigt.

Til stk. 3

Efter stk. 3 kan bestyrelsen træffe beslutning om anvendelse af elektronisk dokumentudveksling samt elektronisk post i kommunikationen til brug for et elektronisk bestyrelsesmøde i stedet for fremsendelse eller fremlæggelse af papirbaserede dokumenter.

Bestemmelsen indebærer eksempelvis, at bestyrelsesprotokollen kan udarbejdes og underskrives elektronisk. Ligeledes kan udarbejdelsen og fremlæggelsen af revisionsprotokollen på bestyrelsesmødet ske elektronisk, hvis bestyrelsesmødet afholdes elektronisk.

Til § 21

Til stk. 1

For at lette bestyrelsens arbejde foreslås det, at bestyrelsen får mulighed for at bemyndige formanden til at træffe afgørelse på bestyrelsens vegne.

Bestyrelsen fastsætter selv nærmere, hvilke opgaver bestyrelsesformanden, eller ved dennes forfald, næstformanden, skal kunne træffe på vegne af bestyrelsen.

Ved nærmere fastlæggelse af hvad der skal forstås ved "stor betydning" henvises til den tilsvarende regel i aktieselskabslovens § 54, stk. 2.

Bestyrelsesformanden kan dog ikke bemyndiges til at træffe beslutning på vegne af bestyrelsen i sager, der kan betegnes som af usædvanlig art eller som havende stor betydning. Hensigten er at sikre en fleksibilitet i bestyrelsens arbejde, sådan at der kan indføres en bagatelgrænse for sager, der ikke kræver den samlede bestyrelses fremmøde. Det er tanken, at beslutninger, der næppe er uenighed om i bestyrelsen, og som bestyrelsesformanden naturligt kan tage stilling til på bestyrelsens vegne, henlægges til bestyrelsesformanden, eller ved dennes forfald næstformanden. Dette

omfatter eksempelvis den formelle godkendelse af, at bestyrelsens allerede truffne beslutninger føres ud i livet.

Det følger af § 19, stk. 5, at bestyrelsens beslutning, om hvilke beslutninger bestyrelsesformanden, eller ved dennes forfald næstformanden, skal kunne træffe på vegne af bestyrelsen, skal tilføres protokollen.

Til § 22

Til stk. 1

Efter stk. 1 er bestyrelsen ved ledelsen af fonden forpligtet til at sikre, at fondens aktiviteter virker for opfyldelse af forslagets formål. Bestemmelsen indebærer ligeledes, at forslagets regler og regler udstedt i medfør af forslaget skal overholdes ved forfølgelsen deraf.

Til stk. 2

Til brug for bestyrelsesarbejdet skal bestyrelsen vedtage en forretningsorden. Forslaget stiller ikke nærmere krav til forretningsordenen i al almindelighed. Forretningsordenen skal udgøre rammerne for bestyrelsens udførelse af sit hverv og samarbejdet med bestyrelsens sekretariat.

Forretningsordenen bør blandt andet fastlægge:

- bestyrelsens mødeintervaller,
- hvordan spørgsmål om bestyrelsesmedlemmers inhabilitet afgøres,
- formandens kompetence som mødeleder,
- de nærmere forretningsgange, bemyndigelser og instrukser mellem bestyrelsen og sekretariatet,
- hvilke bestyrelsesanliggender som kan behandles i skriftlig procedure,
- hvorledes bestyrelsen fører tilsyn med sekretariatets ledelse, og
- bestyrelsens pligt til at tage stilling til revisionsprotokollens indhold forud for dens underskrivelse.

Når bestyrelsen har vedtaget en forretningsorden, eller en ændring deraf, skal denne senest 4 uger derefter godkendes af landsstyret.

Til § 23

Til stk. 1

Fondens daglige drift og administration varetages af et selvstændigt sekretariat. Sekretariatet er selvstændigt i den forstand, at sekretariatet alene referer til fondens bestyrelse. Sekretariatet har blandt andet til opgave at bistå bestyrelsen med at tilvejebringe de nødvendige oplysninger for bestyrelsens virke. Sekretariatet skal

endvidere medvirke til, at bestyrelsens beslutninger føres ud i livet. Der vil desuden være en række opgaver, der har karakter af egentlige driftsopgaver, som sekretariatet vil skulle udføre på fondens vegne.

Antallet af medarbejdere vil afhænge af det konkrete behov. Det foreslås dog, at sekretariatet som minimum skal bestå af en direktør.

Det vil være direktøren, som er ansvarlig for sekretariatets virksomhed og drift, herunder dets ledelse og organisation. Direktøren er således også ansvarlig for at sikre, at sekretariatets funktion og virke sker i forfølgelse af fondens formål og i overensstemmelse med dette forslag. Direktørens ansvar bidrager til at sikre, at denne påser, at fondens sekretariat udfører sine funktioner loyalt og effektivt. Dette indebærer desuden, at sekretariatets medarbejdere i tvivlstilfælde skal henholde sig til direktørens beslutninger. Det vil desuden være op til direktøren at sikre, at sekretariatets struktur medvirker til en effektiv arbejdsgang. Direktøren skal således sikre, at sekretariatet opdeles i funktioner og afdelinger, hvis dette vil være hensigtsmæssigt.

Til stk. 2

Efter stk. 2 er det bestyrelsen, der ansætter og afskediger direktøren. Dette sker efter indstilling fra bestyrelsesformanden, der således forestår udvælgelsen af mulige kandidater. Bestyrelsen kan vælge ikke at følge indstillingen, hvis bestyrelsen ikke er enig med bestyrelsesformanden.

Direktøren ansætter og afskediger de øvrige medarbejdere.

Til stk. 3

Bestemmelsen gør det klart, at direktøren i kraft af sin stilling er direkte forpligtet til at medvirke til, at fonden drives i overensstemmelse med dens formål, forslaget og regler udstedt i medfør af forslaget. Dette indebærer, at direktøren er forpligtet til at sætte sig grundigt ind i forslagets regler, herunder blandt andet formålsbestemmelsen. Handlinger i strid med forslaget vil således kunne betyde, at direktøren, på samme måde som bestyrelsen, vil kunne ifalde et kriminalretligt ansvar.

Til § 24

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at bestyrelsen forestår ledelsen og organisationen af fondens virksomhed. Der tænkes her på den ledelse og organisation, som ikke vedrører sekretariatets forhold, jf. forslagets § 18, stk. 1.

Til stk. 2

Den nærmere fordeling af ledelsesadgang og -pligt mellem direktøren og bestyrelsen fastlægges i stk. 2. Direktøren varetager den daglige ledelse af fonden. Det fremgår af bestemmelsen, at beslutninger, der efter fondens forhold og formål er af usædvanlig art eller stor betydning, ikke er omfattet af den daglige ledelse. Det er specifikt angivet, at dispositioner vedrørende anvendelse af fondens midler til dækning af hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver samt udbetaling af fondens midler til hjemmestyret skal forelægges bestyrelsen og normalt kun må foretages efter bemyndigelse fra denne. Ved nærmere fastlæggelse af, hvad der skal forstås ved "stor betydning", kan skelnes til den tilsvarende regel i aktieselskabslovens § 54, stk. 2. Indhentelse af en forudgående bemyndigelse kan dog undlades, når bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for fonden. Bestyrelsen skal dog i så fald snarest muligt underrettes om den foretagne disposition.

Reglerne i stk. 1 og 2 er interne kompetenceregler, hvis eventuelle overtrædelse ikke kan påberåbes af tredjemand.

Til stk. 3

Direktøren er ansvarlig for, at bogføringen foregår på betryggende måde i overensstemmelse med lovgivningen, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde, og at det sker i overensstemmelse med forslagets bestemmelser. Bogføringen omfatter hele fondens bogholderi og regnskabsvæsen.

Direktøren er tillige forpligtet til at sikre, at forslagets regler overholdes ved anvendelse og udbetaling af fondens midler, ligesom bestyrelsens retningslinjer og anvisninger skal følges.

Til stk. 4

Bestyrelsen er i medfør af bestemmelsen forpligtet til at føre kontrol med sekretariatets bogføring og formueforvaltning. Direktørens pligt omfatter efter ordlyden midlernes forsvarlige anbringelse.

Bestyrelsen er tillige forpligtet til at sikre, at forslagets regler overholdes ved udbetaling af fondens midler, ligesom bestyrelsen skal give de nødvendige retningslinjer og anvisninger til sekretariatet.

Til § 25

I forslagets § 25 foreslås det, at et krav om bestyrelsens indkaldelse kan fremsættes af et bestyrelsesmedlem, direktøren, revisor eller Landsstyret, og at formanden, eller ved dennes forfald næstformanden, da skal opfylde kravet. Det forudsættes dog, at Landsstyret kun i sjældne tilfælde vil forlange bestyrelsen indkaldt, for eksempel hvis bestyrelsen ikke besvarer henvendelser fra de relevante myndigheder.

Til § 26

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver, at fonden forpligtes og berettiges af formanden sammen med 1 bestyrelsesmedlem eller af direktøren sammen med formanden eller 2 bestyrelsesmedlemmer. Dette gælder for forpligtelser og rettigheder som følge af både retshandler og andre dispositioner.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver bestyrelsen adgang til at give direktøren og op til 2 af sekretariatsmedarbejderne ret til at handle på fondens vegne, herunder ved at disponere over fondens midler. Dette gælder dog kun i et af bestyrelsen nærmere defineret omfang.

Til § 27

Bestemmelsen tager sigte på at forpligte bestyrelsen til ikke at tage unødige chancer ved placering af fondens midler. Fondens midler vil være placeret i strid med bestemmelsen, hvis det burde have stået klart for bestyrelsen, at en bestemt investering ikke kunne anses som sikker nok, eller hvis det var forholdsvist sandsynligt, at den pågældende investering ikke ville give afkast. Det forventes, at bestyrelsen har ekspertise og erfaring med hensyn til formueforvaltning og foretagelse af investeringer, og bestyrelsens varetagelse af sit hverv må derfor vurderes på grundlag deraf.

Til § 28

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at der skal udpeges en eller flere forvaltere til at varetage forvaltningen af fondens midler.

Til stk. 2

Det foreslås, at forvalterne skal have hjemsted i Grønland eller Danmark, og at de skal være underlagt tilsyn fra Finanstilsynet. Det forudsættes således, at der kun kan vælges udenlandske forvaltere, hvis de er repræsenteret ved et datterselskab i Grønland eller i Danmark.

Til stk. 3

For at understrege betydningen af, at der skal udpeges en eller flere forvaltere, som besidder høj ekspertise inden for investeringsforvaltning, er dette udtrykkeligt fastsat

i bestemmelsens stk. 3. Det er endvidere fastsat, at forvalteren eller forvalterne skal have betryggende etiske retningslinjer.

Til stk. 4

Bestemmelsen sikrer, at forvalterne lever op til og kan ifalde kriminalretligt ansvar for overtrædelse af den gældende lovgivning om finansiel virksomhed i Grønland og Danmark. Den gældende lovgivning på Grønland er anordning nr. 1252 af 15. december 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om finansiel virksomhed. Der er i tilknytning til anordningen fastsat yderligere regler på området. I Danmark gælder lovbekendtgørelse nr. 381 af 19. april 2007 om finansiel virksomhed.

Det forudsættes, at forvalterne har godkendelse som værdipapirhandlere.

Til § 29

Til stk. 1

Forvalterne forpligtes efter bestemmelsen til at investere fondens midler i overensstemmelse med forslagets regler og regler udstedt i medfør af forslagets § 31. Forvalterne skal tilstræbe, at midlerne placeres således, at der opnås en betryggende sikkerhed og det største mulige afkast. Det er tanken, at forvalterne i lighed med bestyrelsen skal kunne drages til ansvar, hvis de foretager uforsvarlige investeringer, herunder særligt investeringer i strid med forslaget.

Til stk. 2

Stk. 2 skal ses i forlængelse af stk. 1, idet bestemmelsen forpligter forvalteren til at overholde lovgivningen i Grønland og Danmark, ligesom god international praksis for formueforvaltning skal følges.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at forvalteren skal have retningslinjer for, hvad der kan investeres i. Bestemmelsen skal således sikre, at forvalteren foranlediger, at råstofindtægterne investeres i virksomheder og aktiviteter, der udviser et højt niveau af social og etisk ansvarlighed. Der tænkes blandt andet på, at midlerne ikke bør investeres i aktiver vedrørende tobak, våben, pornografi eller sundhedsskadelige produkter. Det vil desuden være i god overensstemmelse med bestemmelsen, hvis aktiebeholdningen fortrinsvis kommer til at omfatte virksomheder, som har en generelt god social og miljømæssig profil.

Til stk. 3

Se bemærkningerne til § 28, stk. 4.

Til stk. 4

Det foreslås, at forvalterne skal forpligtes til at overholde god bogføringsskik. Bestemmelsen indebærer desuden, at der skal aflægges særskilte årsregnskaber og kvartalsvise perioderegnskaber vedrørende placering og investering af fondens midler. Det er tanken, at bestemmelsen sikrer bestyrelsen den fornødne indsigt med den løbende placering af midlerne, ligesom bestyrelsen på denne måde får mulighed for at vurdere, om placeringen giver det størst mulige afkast.

Til § 30

Til stk. 1

Bestemmelsen forpligter fonden til at sikre, at fondens direkte investeringer sker uden for Grønland, medmindre der er tale om investeringer i hjemmestyrets råstofvirksomhed, jf. § 2, stk. 2, nr. 3. Bestemmelsen skal sikre, at der ikke afholdes udgifter i Grønland uden om landstingsfinanslove eller tillægsbevillinger, idet det vil skabe en risiko for overophedning af den grønlandske økonomi.

De overordnede hensyn, som ligger bag dette princip, er nærmere beskrevet i afsnit 3.3.3.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastlægger fordelingsnøglen mellem henholdsvis renterelaterede instrumenter, og egenkapitalrelaterede instrumenter i fondens investeringsportefølje.

I stk. 2 fastsættes det, hvilke typer værdipapirer fondens midler kan investeres i.

Det er her fastsat, at 75-85 % af porteføljen skal investeres i renterelaterede instrumenter, og at 15-25 % af porteføljen skal investeres i egenkapitalrelaterede instrumenter.

De instrumenter som det forventes, at fonden vil investere i, er:

- 1) aktier og andre omsættelige værdipapirer, der kan sidestilles med disse,
- 2) obligationer og andre omsættelige værdipapirer, der kan sidestilles med disse,
- 3) andre værdipapirer, der omsættes, og hvormed værdipapirer som nævnt under nr. 1 og 2 kan erhverves ved tegning, ombytning eller kontant betaling,
- 4) andele i investeringsforeninger, specialforeninger, godkendte fåmandsforeninger, hedgeforeninger, udenlandske investeringsinstitutter og andre kollektive investeringsordninger omfattet af lovgivningen om investeringsforeninger og

specialforeninger samt andre kollektive investeringsordninger med videre,

5) pengemarkedsinstrumenter, der er optaget til notering på en fondsbørs, samt indlånsbeviser og commercial papers og

6) optioner på at erhverve eller afhænde et instrument, der er nævnt under nr. 1-5, og optioner på aktie- og obligationsindeks.

Ved de under pkt. 5 nævnte pengemarkedsinstrumenter forstås renterelaterede værdipapirer med en løbetid på maksimalt 12 måneder, som normalt omsættes på pengemarkedet, og som er likvide og har en værdi, der på ethvert tidspunkt kan fastsættes nøjagtigt.

Fonden skal efter stk. 2, nr. 1, hovedsageligt placere sine midler i renterelaterede instrumenter. Ved renterelaterede instrumenter forstås instrumenterne nævnt i pkt. 2 og 5 samt, i det omfang de vedrører instrumenterne nævnt i pkt. 2 og 5, instrumenterne nævnt i pkt. 3 og 6.

Efter stk. 2, nr. 2, skal en mindre del af midlerne dog placeres i egenkapitalrelaterede instrumenter. Ved egenkapitalrelaterede instrumenter forstås instrumenterne nævnt i pkt. 1 og 4 samt, i det omfang de vedrører instrumenterne nævnt i pkt. 1 og 4, instrumenterne nævnt i pkt. 3 og 6.

Der lægges således her op til en risikohavers investeringsstrategi, hvor sikkerheden for, at der ikke sker forringelse af instrumenternes værdi, vejer tungere end muligheden for at opnå et højere afkast ved i større omfang at investere i egenkapitalrelaterede instrumenter. Der er i den forbindelse lagt vægt på, at fonden ikke har til formål at tage særlige investeringsrisici eller at satse på et højt investeringsafkast. Fondens primære formål er derimod at sikre købekraften af den opsparing, der foretages i fonden.

Til stk. 3

I § 30, stk. 3, fastslås det, at investering af fondens formue skal ske i aktiver vedrørende virksomhed, der generelt kan betegnes som social ansvarlig. Bestemmelsen fastslår et overordnet princip om, at investering af fondens formue ikke alene skal ske ud fra en risikovurdering, men også ud fra en vurdering af virksomhedens karakter og generelle værdier.

Se i øvrigt bemærkningerne til § 29, stk. 2.

Til § 31

Det foreslås, at Landsstyret får mulighed for at fastsætte regler om, hvorledes fondens midler skal placeres. Landsstyret skal dog forud for udstedelsen af reglerne

høre bestyrelsen, som på denne måde får mulighed for at gøre indsigelse eller bidrage til reglernes udformning.

Som det fremgår af nr. 1 – 3, skal reglerne tage sigte på at sikre et højt afkast samt at forvalteren får et nærmere begreb om, hvorledes Landsstyret og fonden mener, at midlerne skal forvaltes og placeres for, at kravet om god international praksis og betryggende etiske retningslinjer er opfyldt.

Landsstyret sikres her betydelig indflydelse på, hvorledes placeringen af fondens midler sker.

Til § 32

Til stk. 1

Bestemmelsen forpligter fonden, hvilket vil sige bestyrelsen og sekretariatet, til at bestræbe sig på at sikre, at bogføring sker i overensstemmelse med god bogføringsskik, ligesom regnskabet skal følge normerne for god regnskabsskik. Kravet skal ses i sammenhæng med, at bestyrelsen er forpligtet til at give et rigtigt og dækkende billede af fondens økonomiske aktiviteter. Se nærmere herom under bemærkningerne til § 36.

Til stk. 2

Det foreslås, at udarbejdelse og aflæggelsen af årsregnskabet sker efter reglerne i lovgivningen om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab med videre Den gældende lovgivning i Grønland er lov nr. 448 af 7. juni 2001 lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven), som er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 1213 af 7. december 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven).

Anvendelsen af regnskabslovgivningen skal ske med de nødvendige fravigelser og tilpasninger, som fondens særlige forhold tilsiger, herunder særligt de indbyrdes relationer samt rettigheder og forpligtelser mellem fonden og hjemmestyret.

Til stk. 3

Bestemmelsen forpligter bestyrelsen til at underskrive regnskabet inden 4 måneder efter regnskabsårets afslutning. Et ikke-underskrevet årsregnskab eller et årsregnskab, der ikke er underskrevet af hele bestyrelsen, anses ikke for korrekt aflagt.

Til § 33

Til stk. 1

Regnskabet skal revideres i forening af en revisor, der udpeges af bestyrelsen, og den revisor, der reviderer landskassen regnskab. Begge revisorer skal være statsautoriserede.

Til stk. 2

Den af bestyrelsen udpegede revisor udpeges for en periode på 1 år. Bestyrelsen har mulighed for at genudpege den pågældende 2 gange. Formålet med den begrænsede adgang til genudpegning af revisor er at sikre, at det ikke år efter år er den samme revisor, som reviderer fonden. Eftersom revisoren i nogen grad repræsenterer offentligheden, er det således tanken, at der herved etableres et værn mod, at samarbejdet mellem bestyrelsen og revisoren bliver for tæt som følge af et samarbejde gennem en lang årrække.

Revisoren, som er udpeget af Landsstyret efter reglerne om hjemmestyrets regnskabsvæsen og revision, udfører revisionen i den periode, som denne besidder hvervet. Den gældende lovgivning findes i landstingslov nr. 23 af 3. november 1994 om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v. og hjemmestyrets bekendtgørelser udstedt med hjemmel i loven.

Til § 34

Til stk. 1

Bestemmelsen stiller en række habilitetskrav til fondens revisor. Kravene skal sikre, at revisor er fuldstændig uafhængig i forhold til de personer, som er involveret i fondens drift. Dette indebærer, at bestyrelsesmedlemmer, direktøren og medarbejdere i sekretariatet ikke kan blive udnævnt til revisor.

Bestemmelsen sikrer også, at revisor ikke kan stå i et afhængighedsforhold til de nævnte personer. Det er dog ikke et problem, hvis revisor står i et afhængighedsforhold til sekretariatsmedarbejdere, som ikke er beskæftiget med kontrol af bogføring eller forvaltning af midlerne.

Til stk. 2

Bestemmelsen stiller krav om, at revisor skal være myndig og bosat i Grønland eller Danmark.

Til stk. 3

Bestemmelsen giver Landsstyret adgang til at afsætte en revisor, hvis revisoren ikke opfylder de krav, der stilles til bestyrelsesmedlemmerne i § 13, stk. 2-5. Det er afgørende, at revisor nyder fuld tillid hos både bestyrelsen og Landsstyret. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, hvis Landstyret har mulighed for at afsætte en revisor, der ikke opfylder betingelserne i § 13, stk. 2-5. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de nævnte bestemmelser.

Til § 35

Bestemmelsen pålægger bestyrelsen en forpligtelse til at sikre, at der altid er udpeget en revisor for fonden. Bestyrelsen skal desuden påse, at fondens regnskab undergives revision efter forslagens regler.

Til § 36

Til stk. 1

Kravet i medfør af bestemmelsen er, at bestyrelsen aflægger et klart og overskueligt årsregnskab, der indeholder oplysning om fondens indtægter og udgifter i regnskabsåret, aktiver og gæld og disses værdiansættelse samt en angivelse af årsresultatet og dets anvendelse, administrationsomkostninger og henlæggelser.

Det forudsættes, at fondens årsregnskab aflægges efter årsregnskabslovens regler med de fravigelser og tilpasninger, som fondens særlige forhold tilsiger. De særlige forhold er først og fremmest fondens formål og funktion i forbindelse med anvendelse af dens midler til dækning af hjemmestyrets investering i råstofvirksomhed og udgifter ved råstofvirksomhed samt udbetaling af fondens midler til hjemmestyret.

Den gældende grønlandske årsregnskabslovgivning findes i lov nr. 448 af 7. juni 2001 om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven), som er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 1213 af 7. december 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven).

Til stk. 2

Revisionen af fondens regnskab skal også ske efter reglerne i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v.

Til § 37

Bestemmelsen skal sikre, at en revisor udpeget af bestyrelsen sikres viden om, hvorfor forgængerer stopper som revisor for fonden. Dette vil medvirke til, at revisoren får indsigt i eventuelle problemer vedrørende fonden eller forgængerens samarbejde med bestyrelsen eller andre involverede i fondens arbejde. Dermed får revisoren mulighed for at tage højde for dette i det videre arbejde.

Til § 38

Bestemmelsen slår fast, at der gælder de samme regler for revisorsuppleanter som for den revisor, som suppleanten erstatter. Det forudsættes, at en revisor kan lade sig repræsentere ved en suppleant. Det kan vise sig at være uhensigtsmæssigt, hvis en bestemt person altid skal give møde eller lignende efter reglerne i forslaget. Det forudsættes derfor, at revisor, hvis denne er forhindret, midlertidigt kan lade sine pligter udføre af en suppleant. Bestemmelsen slår således fast, at de samme regler i en sådan situation gælder for suppleanten.

Til § 39

Bestemmelsen forpligter bestyrelsen til at afgive en årlig beretning til Landsstyret om fondens virksomhed. Beretningen forventes at redegøre for, hvorledes fondens aktiviteter er forløbet i det forgangne år, herunder de valgte strategier og resultatet heraf. De nærmere krav til indholdet af beretningen fastsættes af Landsstyret efter høring af bestyrelsen.

Til stk. 2

Det er tanken, at bestyrelsen foranlediger, at fondens beretning og årsregnskab bliver offentligt tilgængeligt. Dette kan eksempelvis ske gennem en hjemmeside, herunder eventuelt Råstofdirektoratets hjemmeside, eller ved at sikre, at beretning og årsregnskab fremsendes på anmodning. Fristen på 14 dage anses for tilstrækkeligt til, at Landsstyret har mulighed for at sætte sig grundigt ind i fondens beretning og årsregnskab, herunder eventuelt haft mulighed for at afklare eventuelle tvivlsspørgsmål.

Til § 40

Til stk. 1

Det foreslås, at bestyrelsen og sekretariatet pålægges oplysningspligt over for fondens revisor.

Oplysningspligten omfatter alle oplysninger, som må anses af betydning for bedømmelsen af fonden og dens forhold. Det er som udgangspunkt revisor, der under henvisning til almindelig praksis på området afgør, hvilke oplysninger der er omfattet af oplysningspligten.

Til stk. 2

Stk. 2 supplerer stk. 1, idet bestemmelsen giver revisor adgang til at undersøge fondens forhold nærmere, hvis dette findes nødvendigt. Bestyrelsen og sekretariatet er desuden forpligtet til at give revisor den nødvendige bistand. Det er som udgangspunkt revisor, der under henvisning til almindelig praksis på området afgør, hvad der er nødvendigt for, at revisor kan udføre sit hverv.

Til § 41

Til stk. 1

Det følger af bestemmelsen, at Landsstyret fører tilsyn med fonden. Landsstyret skal således påse, at fonden overholder forslaget og regler fastsat i medfør af forslaget. Er det ikke tilfældet, skal Landsstyret give de fornødne påbud til fondens bestyrelse. Retter bestyrelsen sig ikke efter påbuddene, kan Landsstyret i sidste ende afsætte bestyrelsen.

Til Stk. 2

Efter stk. 2 kan Landsstyret fastsætte nærmere regler om fondens regnskabsaflæggelse, revision af fondens regnskab og Landsstyrets tilsyn med fonden. Det er tanken, at Landsstyret på denne måde kan supplere forslagets regler, hvor dette vurderes som hensigtsmæssigt for at opnå den nødvendige gennemsigtighed med fondens forhold og virksomhed.

Til § 42

Til stk. 1

Forslaget fastlægger fondens hjemsted til at være Nuuk.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastlægger også fondens værneting til at være Nuuk, medmindre andet følger af internationale overenskomster. Fonden har dog mulighed for at aftale værneting et andet sted end Nuuk, hvis det viser sig at være hensigtsmæssigt.

Det følger desuden af bestemmelsen, at fonden kan anlægge retssager om krav vedrørende fondens virksomhed ved retten i Nuuk, hvis ikke internationale overenskomster er til hinder herfor. Dette gælder blandt andet privatretlige krav, og det gælder uanset om den sagsøgte har hjemsted i Danmark eller udlandet. Ved krav vedrørende fondens virksomhed tænkes på krav, der opstår som følge af eller i forbindelse med fondens virksomhed.

Til § 43

Bestemmelsen fastslår en pligt for bestyrelsesmedlemmer, direktøren, sekretariatets medarbejdere og fondens revisorer til ikke uberettiget at videregive fortrolige oplysninger, som de er blevet bekendt med under deres udførelse af opgaver for fonden. Det er tanken, at de pågældende kan ifalde kriminalretligt ansvar for at videregive fortrolig information, medmindre der som følge af dette forslag eller anden lovgivning består en pligt til at videregive oplysningerne.

Til § 44

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at fonden kun kan opløses ved landstingslov. Formålet med bestemmelsen er at tydeliggøre, at det kræver politisk flertal og en formel vedtagelse i form af en landstingslov at nedlægge fonden og anvende dens midler på anden måde end som fastsat i forslaget.

Til stk. 2

Stk. 2 i bestemmelsen fastslår, at fondens formue ved opløsning af fonden tilfalder landskassen efter opfyldelse af fondens udestående forpligtelser.

Til § 45

Til stk. 1

Reglerne om erstatningsansvar for bestyrelsesmedlemmer og direktøren bygger på dansk rets almindelige erstatningsregler. Ansvarsgrundlaget er uagtsomhed, det vil sige fejl eller forsømmelse.

Det mulige ansvar for bestyrelsesmedlemmer og direktøren samt for forvaltere og revisorer, jf. stk. 2, bedømmes hver for sig for de enkelte mulige ansvarssubjekter. De, der efter en sådan enkeltvis bedømmelse er fundet erstatningsansvarlige for det samme tab, hæfter solidarisk.

Tilsvarende regler findes i fondslovens § 40, stk. 1, erhvervsfondslovens § 44, stk. 1 og aktieselskabslovens § 140.

Til stk. 2

Bestemmelsen supplerer stk. 1 og slår fast, at revisorer og forvaltere også kan blive erstatningsansvarlige. Der er tale om et professionsansvar med de deraf følgende konsekvenser for ansvarsbedømmelsen.

Bestemmelsen fastslår endvidere, at et revisionselskab eller forvaltningsselskab er solidarisk ansvarlig med den pågældende person, hvis selskabet er udpeget revisor eller forvalter.

Det kan ikke fra reglerne i stk. 1 og 2 sluttes (modsætningsvist), at fonden er afskåret fra at fremsætte erstatningskrav mod andre end bestyrelsesmedlemmer, direktøren, revisorer og forvaltere. Dette følger også forudsætningsvist af § 46.

Reglerne i stk. 1 og 2 vedrører kun ansvar for skade tilføjet fonden. Det er dog givet, at der også kan ifaldes ansvar for skade tilføjet tredjemand.

Tilsvarende regler findes i fondslovens § 40, stk. 2, erhvervsfondslovens § 44, stk. 2 og aktieselskabslovens § 141, stk.1.

Til stk. 3

Der foreslås endvidere hjemmel til at nedsætte erstatningsansvaret, når dette findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Tilsvarende regler findes i fondslovens § 40, stk. 3, erhvervsfondslovens § 44, stk. 3 og aktieselskabslovens § 143, stk.1.

Til § 46

I et aktieselskab ligger kompetencen til at anlægge søgsmål mod ledelsen og andre hos generalforsamlingen. Eftersom dette organ ikke findes i fonden, og eftersom det kan komme på tale at anlægge søgsmål mod alle bestyrelsens medlemmer, er det nødvendigt, at ikke kun bestyrelsen, men også Landsstyret, tillægges søgsmålskompetence.

Reglen regulerer, hvem der kan anlægge erstatningssøgsmål på fondens vegne, og bestemmelsen vedrører alene erstatningssøgsmål i anledning af skade, som er tilføjet fonden.

Tilsvarende regler findes i fondslovens § 41, erhvervsfondslovens § 45 og aktieselskabslovens § 144.

Til § 47

Til stk. 1

De i bestemmelserne nævnte personer kan også pådrage sig erstatningsansvar over for andre end fonden, nemlig hjemmestyret, fondens kreditorer eller tredjemand. Der er derfor i forslaget optaget en regel herom i § 47.

En tilsvarende regel findes i erhvervsfondslovens § 46, stk. 1.

Til stk. 2

Der henvises til bemærkningerne til § 45, stk. 3.

En tilsvarende regel findes i erhvervsfondslovens § 46, stk. 2.

Til § 48

Bestemmelsen fastslår, at retten i Nuuk er værneting for søgsmål mod bestyrelsen, direktøren, forvaltere eller revisorer.

Tilsvarende regler findes i fondslovens § 42 og erhvervsfondslovens § 47.

Til § 49

Til stk. 1

Det foreslås, at tilsidesættelse af en række forpligtelser for bestyrelsen, direktøren, forvaltere og revisorer skal kunne medføre idømmelse af bøde eller foranstaltning efter kriminalloven for Grønland.

Bestyrelsesmedlemmerne, direktøren, forvaltere og revisorer kan således stilles personligt til ansvar, hvis de ikke varetager deres hverv eller stilling i overensstemmelse med forslagetets regler.

Til stk. 2

Det foreslås, at kun forsætlige og groft uagtsomme fejl og forsømmelser skal kunne medføre, at den pågældende idømmes kriminalretligt ansvar.

En række af de bestemmelser, hvorefter man kan ifalde et kriminalretligt ansvar, er ikke helt klare efter deres indhold, idet handlingen, der kan betyde et kriminalretligt ansvar, kan have mange variationer. Det vurderes derfor som hensigtsmæssigt, at det kun er en bevidst handling eller groft uagtsom handling i strid med forslaget, som kan indebære et kriminalretligt ansvar.

Til § 50

Bestemmelsen fastsætter tidspunktet for landstingslovens ikrafttræden. Landstingsloven træder i kraft den 1. januar året efter det kalenderår, hvori Landstinget første gang godkender et landskasseregnskab, der viser, at hjemmestyrets råstofindtægter i regnskabsåret var på mindst 5 millioner kr.

Udskydelsen af tidspunktet for landstingslovens ikrafttræden skyldes først og fremmest, at Hjemmestyret ikke bør påføres udgifter ved fondens drift, før dette må anses for påkrævet eller mest hensigtsmæssigt ud fra en samlet vurdering af behovet for anvendelse af fonden og udgifterne ved dens drift.

Landstingsloven bør således først træde i kraft, når hjemmestyrets årlige råstofindtægter ikke længere kan anses for ubetydelige i forhold til de årlige udgifter ved fondens drift. I de første år efter oprettelsen af fonden vil de årlige driftsudgifter næppe blive mindre end omkring 450.000 kr. Det foreslås derfor, at landstingsloven først skal træde i kraft efter hjemmestyrets årlige råstofindtægter første gang er på mindst 5 millioner kroner.

Bedømmelsen af hjemmestyrets årlige råstofindtægter bør i denne sammenhæng ske på grundlag af opgørelsen i landskassens årsregnskab. Loven bør dermed først træde i kraft den 1. januar året efter det kalenderår, hvori det første gang fremgår af et landskasseregnskab godkendt af Landstinget, at de årlige råstofindtægter er på mindst 5 millioner kr.

Efter forslaget skal landstingsloven derfor først træde i kraft den 1. januar året efter det kalenderår, hvori Landstinget første gang godkender et landskasseregnskab, der viser at hjemmestyrets råstofindtægter i regnskabsåret var på mindst 5 millioner kr.

Bestemmelsen om landstingslovens ikrafttræden giver dermed også Landsstyret bedre tid til at sikre, at landstingsfinanslove og landskasseregnskaber indeholder opgørelser af hjemmestyrets råstofindtægter, råstofinvesteringer, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver. Disse opgørelser skal anvendes som grundlag for overførslen af midler mellem hjemmestyret og fonden, jf. blandet andet forslagets §§ 5-7.

Det forudsættes, at Landsstyret indtil landstingslovens ikrafttræden hvert år opgør hjemmestyrets indtægter ved råstofvirksomhed, jf. forslagets § 3, stk. 3, f.eks. i en note til landskasseregnskabet.

Til stk. 2

Denne bestemmelse skal sikre, at det i en retsakt bliver konkret fastslået, hvornår landstingsloven træder i kraft. Stk. 1 indebærer, at landstingsloven træder i kraft, når betingelserne deri er opfyldt. Det vil dog efter lovens ikrafttræden være til uforholdsmæssig stor ulempe, hvis interesserede borgere og virksomheder, for at finde ud af hvornår loven er trådt i kraft, er nødt til at fremskaffe det relevante landskasseregnskab og gennemgå det for at finde de relevante oplysninger. Landsstyret er derfor i medfør af bestemmelsen forpligtet til at udstede en bekendtgørelse, der fastslår hvornår landstingsloven træder i kraft, og i henhold til hvilket landskasseregnskab loven træder i kraft.